

Egebjergvej

fra 1940'erne til 70'erne

Kulturhistorisk forening
for Egebjerg og omegn

EGEBJERGVEJ GENNEM TIDEN

I forbindelse med et af "Kulturhistorisk forenings" arrangementer, denne gang en byvandring på Egebjergvej i Ballerup nord i efteråret 1994, har jeg - suppleret af andre lokale folk med viden om vort område - besluttet at beskrive bykulturen og naturen omkring Egebjergvej samt dens "historiske" udviklingsforløb, som vi i fællesskab husker det og kan skaffe dokumentation for fra de sidste 40 - 50 år. Egebjergvej er områdets hovedvej, som fortjener en lidt grundigere beskrivelse end de øvrige. Derfor dette lille initiativ.

Egebjerg har navn efter det kuperede terræn, som det opleves i skoven ("Egebjergene") og nord for Kastebjergvej. Bevoksningen har overvejende været egetræer, hvor enkelte gamle er bevaret. Vor nærmeste, "Vogteren", ved indgangen til skoven kender vel alle, og inde i skoven knejser den berømteste, "Grenaderen", den ca. 500-årige kæmpe. Andre er "Skrædderen" og "Djævelen".

Vi vil i den kommende beskrivelse forestille os, at vi går en tur ad Egebjergvej fra vest mod øst og begynder ved T-krydset ved Skovvej.

Manuskript: Per W. Johansson.

Billedfremstilling og lay-out: Erik Hagen.

TRYK: Foreningstrykkeriet . Ballerup

Følgende har bidraget med oplysninger og anden hjælp: Erik Bergholt Svendsen, Erik V. Pedersen, Elise Quottrup og A.C. Nielsen.

Fotografier er leveret af: Flemming Johansson, Per W. Johansson, Louis Hertz, Elise Quottrup og Bente Nielsen.

Foreningen retter en varm tak til ovennævnte for god hjælp.

Forsiden: Egebjergvej 1951. set fra Skovvej mod øst. Foruden de bølgede marker ses billedhuggeren Poul Søndergårds røde gård, hvor mange af hans værker er blevet til.

SKOVVEJ

Lad os indlede med lidt vejgeografi om Skovvej, hvor man omkring den østlige cykelsti endnu vil kunne fornemme resterne af den gamle, lidt snoede Skovvej, der blev udvidet og udrettet i 1954, hvorved de fleste vejtræer forsvandt. Kun få af den ene række træer er nu tilbage. Ved den nu nedrevne **Egebjerggård**, vidner den smukke rødbøg, plantet af Jens Svendsen omkring 1930, om indgangen hertil. Egebjerggård (opført 1904) nedbrændte delvis i jan. 1990, og efter at have henligget halvvejs som ruin, besluttede kommunalbestyrelsen at nedrive den helt i 1992. Herved forsvandt et af Egebjergs markante landmærker for stedse, en landkending for mange vejfarende mellem Ballerup og Værløse og en markering af det sted, hvor man skulle dreje af mod Egebjerg.

Skovvej set mod syd, hvor Egebjergvej munder ud. Vejtræerne viser forløbet af den gamle Skovvej. 1987.

“HVOR MARKEN BØLGED...”

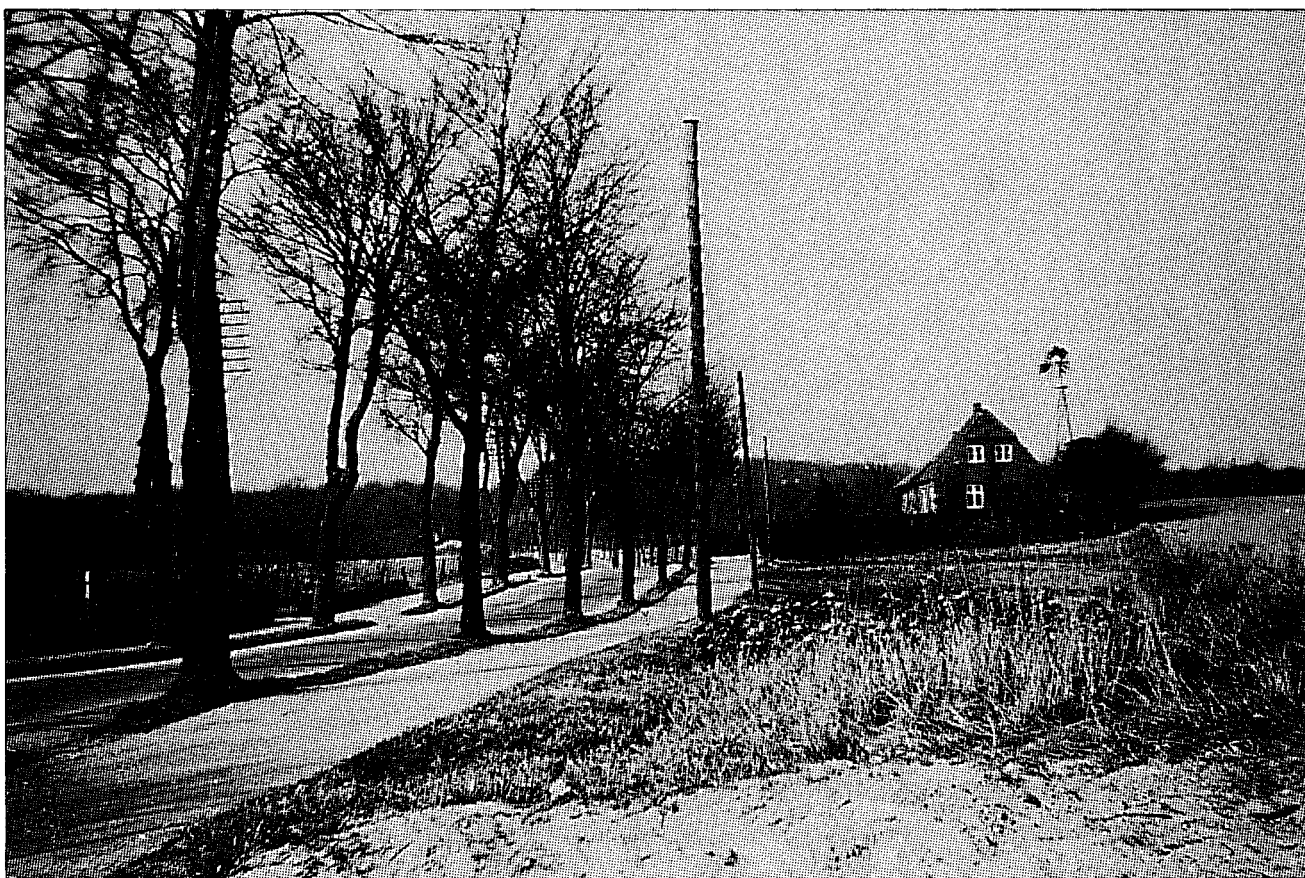
Når man i 1950'erne og begyndelsen af 60'erne befærdede Egebjergvej, var der endnu bølgende kornmarker på Egebjerggårds område mellem Skovvej og den røde gård (se senere), hvor man ikke havde lergrave. Også på strækningen efter gården dyrkede man korn. Når man havde gravet ler til Egebjerg Teglværk, fyldte man muldlaget på igen, og der blev atter sået korn. På nordsiden af vejen var der ligeledes kornmarker på et mindre område, eller området brugtes til græsning for heste. Først gårdenes heste; siden rideskolens - lige indtil “Sparekassen SDS” iværksatte byggeriet af “Egebjergshuse” i slutningen af 70'erne. Længere fremme på vejens nordside, hvor “Rytterhusene” ligger i dag, var der overvejende frugtplantager. Og imellem frugttræerne græssede fårene.

GAMLE KORT

Med hensyn til selve Egebjergvej kan vi også henholde os til kontante oplysninger om

vejgeografi, da Kulturhistorisk forening besidder flere gamle kort over området. Målebordsblade har vi tilbage til 1852. Tilsyneladende er vejens forløb nogenlunde identisk med nu, når vi sammenligner med gamle kort fra slutningen af 1700-tallet. Området omkring den nuværende Egebjergvej var dog delvis skovdækket, overvejende med underskov, så der var nærmest tale om en skovsti, indtil skovrydningen skabte et egentligt agerland..

Der er også - når man studerer andre gamle kort - tale om et næsten samlet forløb med Egebjergvej-Skinderskovvej og Klausdalsbrovej. Den her omhandlede ret lige strækning på ca. 2 km går dog "kun" til Ringvej IV, hvortil Egebjergvej gik indtil 1972. Endvidere tager vi enkelte afstikkere nord og syd for vejen i forbindelse med omtale af nogle af områdets gamle gårde.

Skovvej set mod nord 1953.

I tiden fra 1852 til 1899 (se kortskitserne bag i hæftet) var ændringerne af Egebjergvej meget få, og det tilsvarende ville være tilfældet med kort næsten til ca. 1960. Først da begyndte ændringerne så småt: Søen for enden af Kærvænget - fru Thomsens sø - begyndte man at fylde op fra midten af 60'erne, og i begyndelsen af 1970'erne rettede man Egebjergvej ud dér, så vejen i dag går hen over den tidligere sø. (Se billeder og skitse).

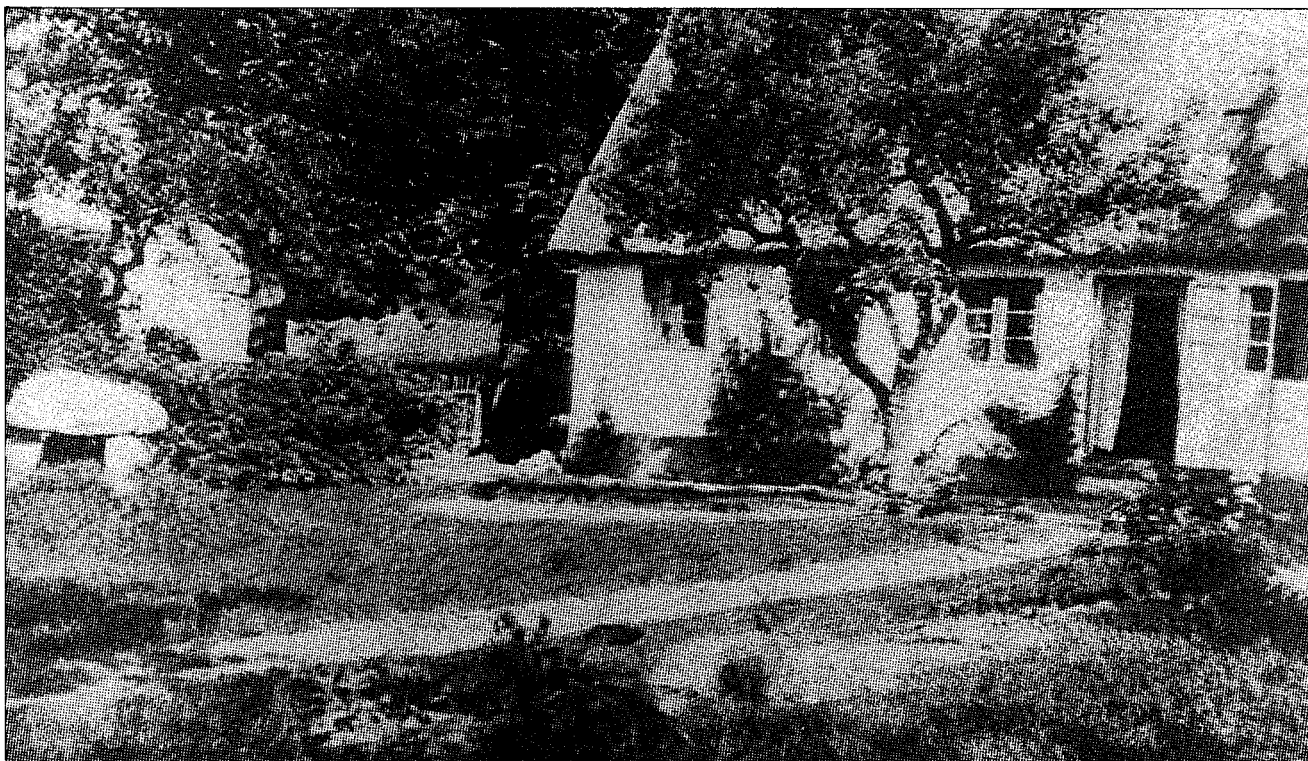
Mod slutningen af 1960'erne nedlagde man Egebjergvej mellem Syvendehusvej og Sortemosevej for at planlægge opførelsen af Egeløvparken, der stod færdig i 1972. De gamle gårde Tipperuphøj og Elmely på hver sin side af Egebjergvej på dette sted faldt

følgelig for bulldozerne, ligesom de to søer ved Syvendehusvej på hver sin side af Egebjergvej blev opfyldt.

Vejbanens belægning har længe været asfalt, i hvert fald fra 1951, da jeg kom herud; men givetvis også en halv snes år før. Endnu i 30'erne var der dog uden for

Egebjerggård. Opført 1904, nedrevet 1992.

"Bentes hus" liggende lidt tilbagetrukket fra Egebjergvej. En mindre gård med landbrugsdrift. Staldene brændte 1940. Hovedbygningen - restaureret - ligger der endnu.

Københavns-området flest grusbelagte veje, så det er nærliggende at gætte på, at dette også gjaldt Egebjergvej på denne tid.

MARKANTE HUSE

Blandt de mange ting undervejs bør "**Bentes hus**" ved Egebjerghuse fremhæves. Den gamle brolagte gårdsplads ses endnu ved stuehuset, som er det eneste, der er tilbage. Det er i dag nyrenoveret, men af skitsen ses, hvor de tidligere staldbygninger og søen øst for bygningerne har befundet sig. En lynbrand i 1940 gjorde det i øvrigt af med hovedparten af bygningerne, samtidig med at de fleste af dyrene omkom.

Bente, hvis efternavn var Nielsen, var i sin tid så venlig at låne foreningen en del fotografier, vi kunne fotografere af. Derfor ved vi en del om denne gård. Personlig husker jeg, at der meget ofte sad en gammel dame på en slags bæk ved gårdens udkørsel til Egebjergvej og fulgte det begrænsede pulserende liv på vejen. Det var Bentes mor.

Ved de høje træer lige ved vejen til Netto (ved Egebjerg bygade) lå billedhuggeren **Povl Søndergårds røde gård**, oprindeligt kaldet "Egebjerghus". Der har naturligvis været flere ejere, men Povl Søndergaard er den kendteste. Han havde den til omkring 1946, hvorefter Peter Hvidberg med familie overtog den. De boede der til omkring 1965. Så flyttede der nogle jugoslaver ind, og siden beboedes - det nu næsten faldefærdige hus - af tilfældige personer. Endnu til midten af 70'erne henlå bygningerne dér, oprindeligt som en adskilt trelænget gård, i de senere år dog kun med to længer.

Egebjergvej set mod øst. Ca. 1952. Povl Søndergårds gård ses t.h.. Blandt de enligt liggende huse t.v. ses familien Rommedahls nye gule villa.

(Povl Søndergaard var søn af maleren Ole Søndergaard, som bl.a. har malet flere Ballerup-motiver. (Heraf hænger nogle på Ballerup rådhus). Selv er Povl Søndergaard (f. 1905) en kendt billedhugger, der blandt flere kendte skulpturer har udført Knud Rasmussen-monumentet ved Strandvejen, "Mand og pige" på Genforeningspladsen i København og monumentet over de faldne i krigene på Bispebjerg kirkegaard).

Flere af de store og mindre træer blev fældet og den lille sø bagved gården fyldt op, da nybyggeriet gik i gang. Det var nogenlunde samtidig med, at man udvidede vejen og tunnelen (ved Netto) blev påbegyndt. Den henlå for øvrigt ufærdig i flere år og var på et tidspunkt helt oversvømmet. Endnu er nogle enkelte træer bevaret på det lille torv foran "Netto"; men hvor længe?

Vi passerer **Rommedahls** gule murstensvilla (nuværende adresse: Egebjerghuse 24, tidligere Egebjergvej) på vejens nordside. Familien Rommedahl købte grunden i 1948 og byggede i 1950. Det moderne, gule hus lå i mange år i ensom majestæt med den lille idylliske sø - et ønskehus for mange! Længere fremme - forbi den tidligere frugtplantage - kommer vi forbi Friborgs hus, hvor Betty og Niels Friborg boede i mange år. **Niels Friborg** var en kendt amatørarkæolog, hvis arbejder i øvrigt kan studeres på Friborgsamlingen i Pederstrup.

Det næste lidt bemærkelsesværdige hus er nr. 47, hvor man, trods ombygningen, stadig fornemmer det gamle, hvide bindingsværkshus, som Storfyrstinde Olga efter sigende udødeliggjorde på et maleri. På den anden side af vejen, hvor Egebjergvang nu ligger - opført i 1985 - slog Cirkus Arena i 70'erne sit cirkustelt op flere gange.

Passagerer stiger på bus 152, de grå "Herlev-ruterne" i krydset Egebjergvej-Pileagervej, ca. 1954.

BUSDRIFTEN

Indtil 1948 var der ikke fast busdrift til Egebjerg. Der var i begyndelsen af 40'erne af og til en privat vognmand, der medtog enkelte "passagerer" på sin lastvogn, hvor der var opsat træbænke. Ladet var så overdækket med en presenning, fortæller Else Giesing i sit interview, gengivet i "Egebjergbladet" 1986. Efter krigen kunne man køre fra Husum til Skinderskovvej-Tippevangen, men måtte så gå de 2-3 km til Egebjerg. Egentlig koncession på kørsel til Egebjerg blev først givet til **Herlev-Ruterne** (de grå busser), ejet af R. J. Nielsen, i sommeren 1948. Den gjaldt dog kun om sommeren (1. april - 1. oktober) - og *kun til Pileagervej*. Ansøgninger havde ligget længe både i Københavns amt og i Ministeriet for Offentlige Arbejder (idag: Trafikministeriet); men mange forhold gjorde sig gældende, f.eks. benzinrationering. Året efter blev der også givet tilladelse til vinterkørsel, og fra august 1950 blev kørslen endelig forlænget til Ballerup.

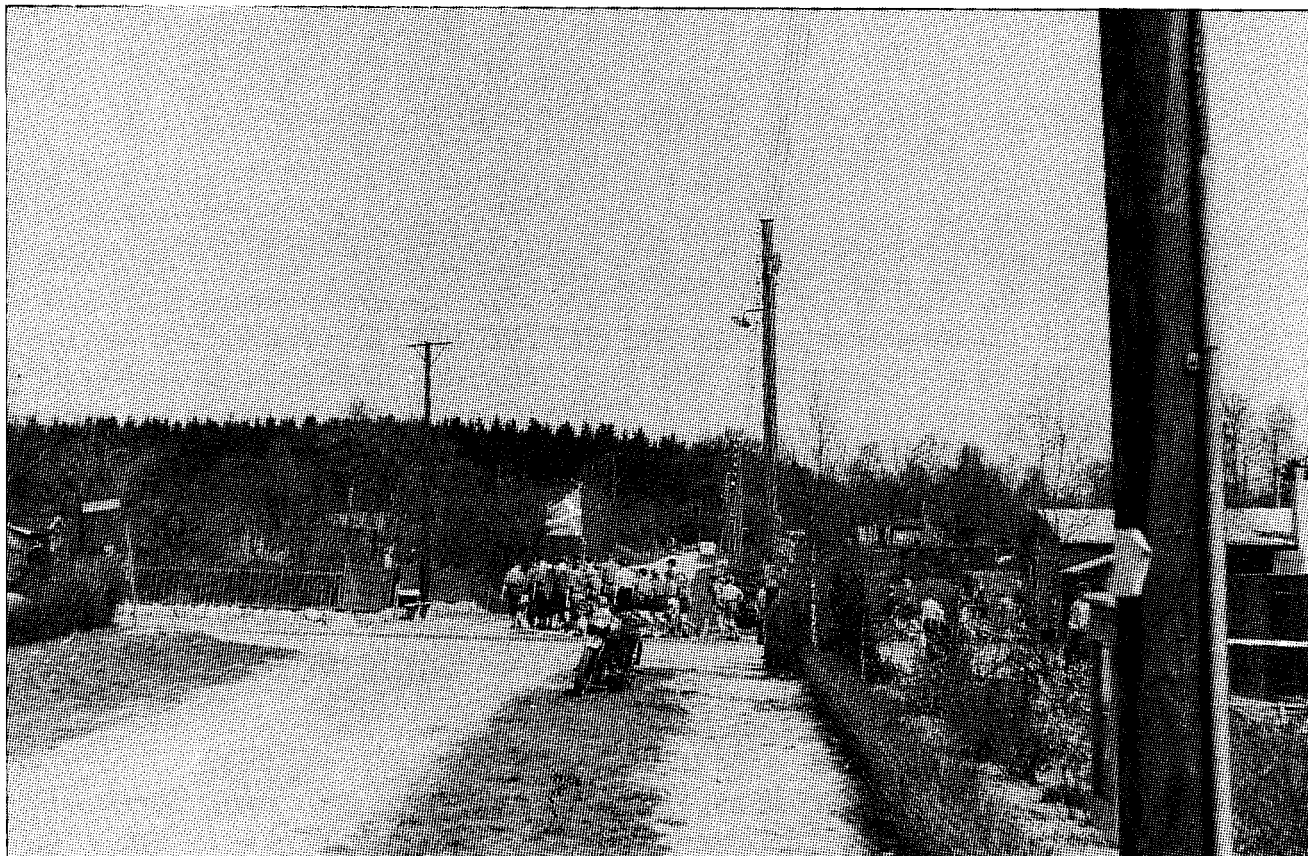
Bus 152 ud for Bøndermosen på Egebjergvej 1994.

Der var stort behov for denne kørsel. Et broget sceneri udspillede sig ofte ved busstoppestederne, når sommerhusfolket med deres mange pakkenelliker samt gæster samlede sig for ud- eller hjemadgående, diskuterende forestående eller overståede projekter på deres grund. Snakken gik lystigt, og der var mange herlige mennesketyper imellem. Busserne blev tæt pakket med passagerer med store tasker og kurve, de skulle have til eller fra sommerhuset. Men stemningen var ofte høj, og snakken gik - mere end i dag!

Der var i flere år kun timesdrift på de Grå Busser; men om søndagen - i

sommerperioden - blev der ofte sat ekstrabusser ind.. Gradvis udvidedes buskørslen i hele hovedstadsområdet og altså også i Ballerup. Folk i Egebjerg blev efterhånden fastboende, og flere parceller blev udstykket og solgt. Ganske vist begyndte bilernes antal også at stige; men dog ikke i takt med tilflytningen.

Omkring midten af 60'erne overtog "**De forenede**" (de røde busser) busdriften fra R.J. Nielsen, der lagde helt op. Dette selskab fortsatte fra til 1974, da HT ("Hovedstadsområdets Trafikselskab") blev etableret. Og busserne blev gule!

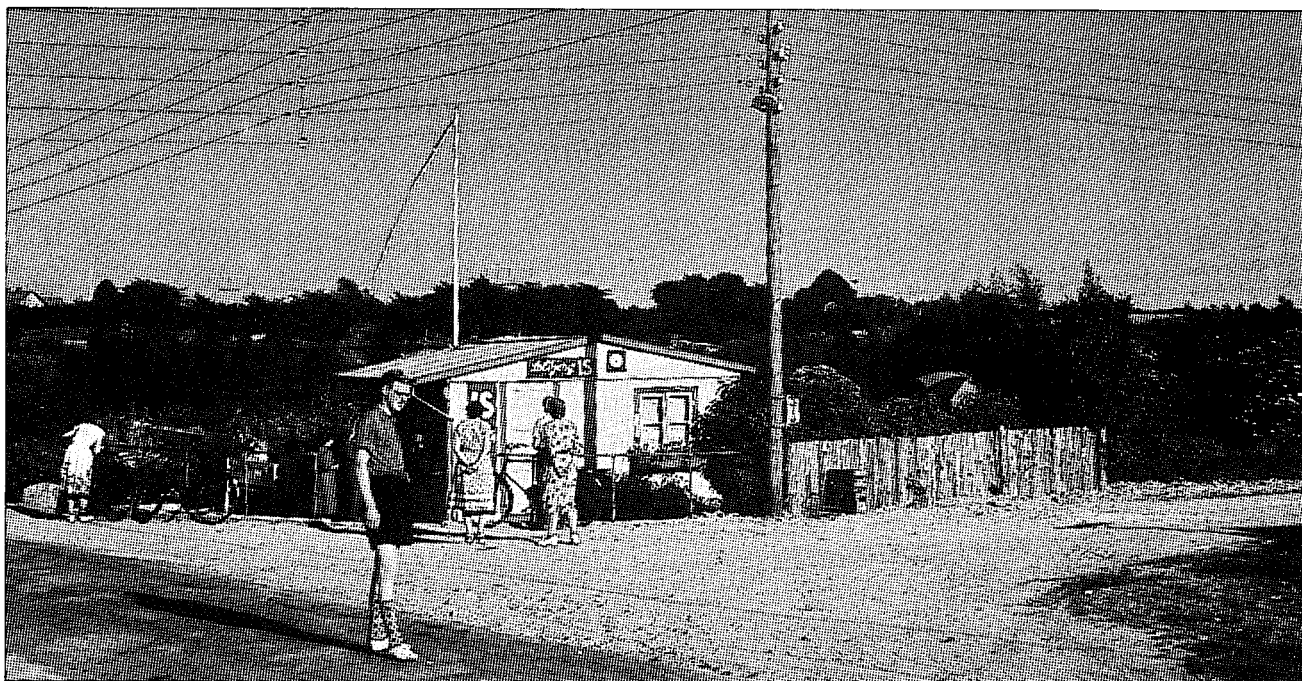

FDF'er med fuld musik på vej til deres hytter ved Tranemosevej 1952, marcherende ad Egebjergvej. En søndagsoplevelse, man havde flere gange i løbet af sommeren.

NORDBUEN-EGEBJERGVEJ-KRYDSET

Vi er nu kommet til vejkrydset ved **Nordbuen-Pileagervej**. Indtil Nordbuen åbnede for ca. 20 år siden, hed det Pileagervej på begge sider af Egebjergvej. Til 1950 kørte bussen (nr. 152) kun hertil og havde endestation på Pileagervej - med en bæk til de ventende passagerer. På dette nord-vestlige hjørne lå der indtil omkring 1940 en lille, beskeden kiosk, der især solgte brød. (Om dette var Mårtenssons, ved jeg ikke; men han oprettede i begyndelsen af 40'erne et lille **brødudsalg fra et træskur**, der stod ved hans senere bageri).

På det syd-østlige hjørne byggede hr. og fru **Hagstrøm** i tilknytning til deres sommerhus en **kiosk**, der handlede med øl, vand, is, blade og brød o.m.m. Denne træ-kiosk afløstes ca. 1965 af den nuværende bygning, og **Christiansen** videreførte kiosken, hvor der senere etableredes postindleveringssted. (Se billedet).

Hagstrøms kiosk ved krydset Egebjergvej-Pileagervej 1953. Herfra blev kvarteret forsynet med brød, mælk, blade, is, tobak og meget andet godt. Midt i det - dengang - fredelige kryds ses Flemming Johansson.

Vi er nu - fra midten af 1960'erne - kommet ind i det store bygge-boom, hvor det ene sommerhus efter det andet afløstes af parcelhuse, således på det vestlige hjørne over for Hagstrøm, hvor Jørgen Jørgensen opførte sin villa. Før han købte grunden, lå der i mange år en slags sigøjnervogn på stedet. Men folk boede jo i de mærkeligste ting. På hjørnet af Tranemosevej og Pileagervej (syd-østlige kvadrant) lå der således en gammel jernbanevogn.

Forskellen på Egebjergvej dengang og nu var i høj grad den tidligere meget begrænsede trafik. Cyklerne dominerede - og knallerter. Vejen var kun ca. halv så bred som i dag. Et karakteristisk træk, man kunne opleve nogle gange om året, var **FDF'erne**, der ad Egebjergvej kom marcherende med musikkorps i spidsen. De drejede så ned ad Pileagervej, da de skulle ende ved deres spejderhytter på Tranemosevej.

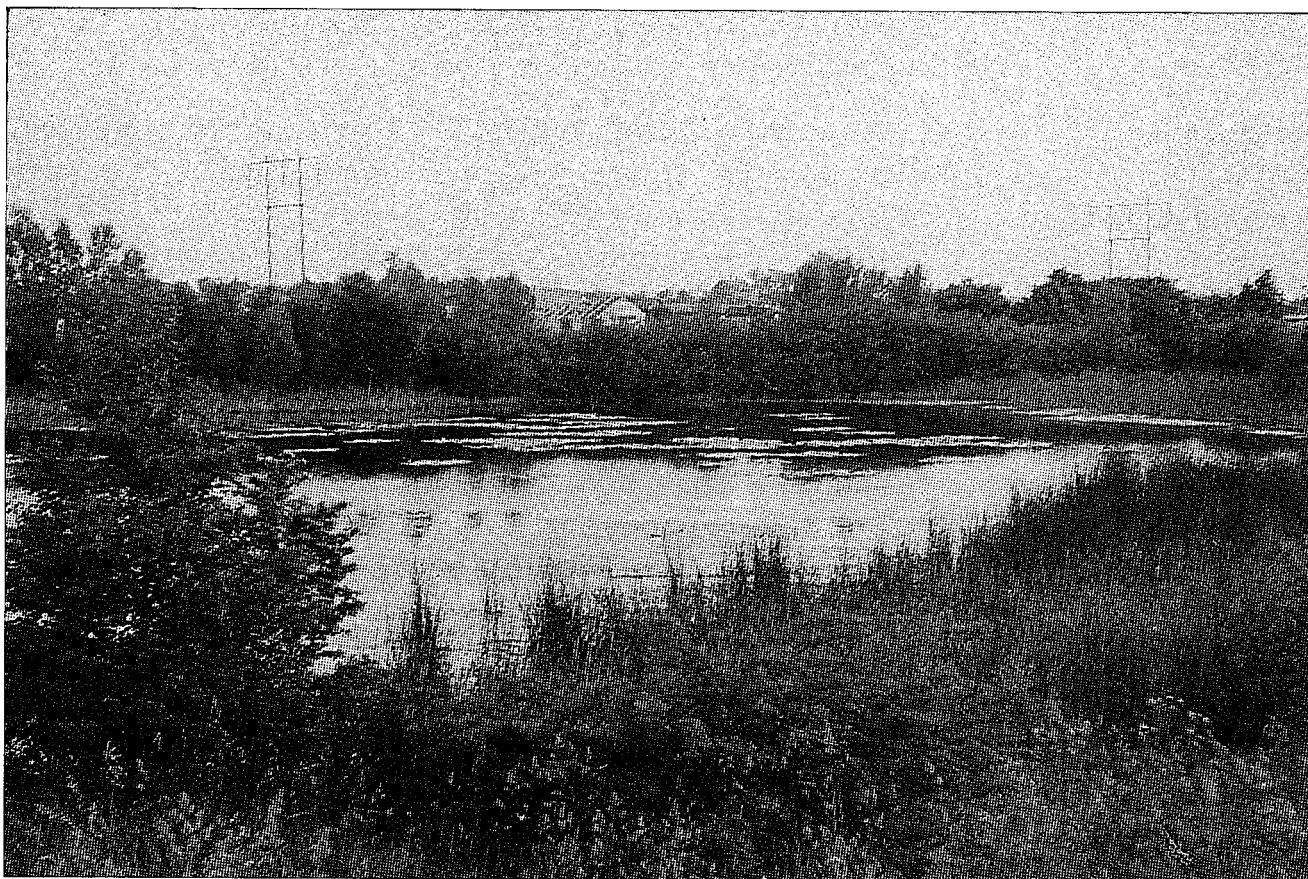
Ved fastelavnstide oplevede vi også i flere år i 60'erne og 70'erne festlige fastelavnsoptog med børn i flotte udklædninger. De udgik en periode fra Egebjergkøbmanden nr. 90, og undervejs kom der flere og flere børn til på vej til tøndeslagningen.

Der var blandt beboerne og trafikanterne nogle, der tiltrak sig mere opmærksomhed end andre. Én af disse var **Willy Søndergaard**, der ejede grunden ved siden af Hagstrøm på Bøndermosevej 1 / Pileagervej; (de var dengang ét forløb, men i begyndelsen af 60'eren blev Bøndermosevej lukket). Han og familien tilbagte sommerhalvåret i sommerhuset, og hver dag kørte Søndergård og hans kone Elly til København, hvor han havde et snedkerværksted i Skt. Hansgade. Transportmidlet var en gammel Nimbus ("Kakkelovnsrøret") med sidevogn. Herudover så man ofte ham eller hans kone få sig en snak på vejen, når de gik tur med deres søn, John, og deres boxer. Også Edith

Søndergaard, hans søster, var en kendt skikkelse herude, og hyppigt tog hun - og mange andre - turen til Dyndagervejs gård "Egebjerglund", hvor der især var salg af grøntsager.

I 1970'erne anlagdes som sagt **Nordbuen**, og Egebjergvej udvidedes, hvorved trafikken i Egebjerg steg betydeligt. 1974 blev krydset lysreguleret. I flere omgange eksproprierede man strimler af de to grunde langs Nordbuen (Jørgensens og Christiansens), og store træer måtte fældes. Hårde vilkår for de to grundejere, kan man roligt sige! Ændringer af Egebjergvej er naturligvis også sket i mange tempi. Lysmaster og gadelygter er f. eks. udskiftet til bedre, telefonluftledninger blev lagt i kabler i jorden, etc.

I 1953 fik Egebjerg vandværksvand. Indtil da havde man måttet klare sig med forskellige pumpebrønde med vand af vekslende kvalitet.. Pumpestationen blev anlagt ved Skovvej (for nylig erstattet af en større), og vandledninger lagt ned i Egebjergvej og de tilstødende veje. Der begyndte at komme liv i kvarteret, som vi længe havde følt var en glemt del af Ballerup! Opgravningerne i vejene var i disse år en almindelig del af gadebilledet.

Bøndermosen 1954. set mod syd.

BØNDERMOSEN

I 1967 kloakerede man området, i hvilken forbindelse **Bøndermosen** blev gjort til regnvandsbassin. Efter disse store opgravninger blev Egebjergvej etableret med den bredde og fortove, som det ses i dag, og udretningen af vejen blev tilendebragt, hvor det

Egebjergvej mod vest 1953, da man begyndte at lægge vandledninger. Hagstrøms kiosk ses i midten af billedet.

var passende. Det var også efter denne tid, kvarteret kom i "inderzonen". Nu måtte man bygge "officielt" (nogle havde gjort det ulovligt!); men ejendomsskatterne steg også betragteligt herefter.

Bøndermosen, områdets største og smukkeste sø, var indtil midten af 70'erne synlig fra Egebjergvej. En del af søen langs vejen blev fyldt op, så det blev muligt at udstykke to grunde dér. Gamle kort - tilbage til 1852 viser i øvrigt, at søen dengang var ca. dobbelt så stor som nu, idet vestenden nåede op til nuværende Bøndermosevej. Den var - udover sin egen smukke vegetation med tagrør, siv og åkander - efterhånden omkranset af store smukke træer på syd og vestsiden, mens man på østsiden længe havde alleen, der oprindeligt førte op til "Ågesdal". Nu fornemmes denne allé knap nok, bl.a. fordi de fleste elmetræer har måttet fældes p.gr. a. elmesyge.

Dyrelivet omkring søen har altid været rigt. Der var især ænder og blishøns - samt svaner - vi stort set hvert år havde glæde af. Men naturligvis ligeledes mange småfugle, fx. rør- og sivsangere. Indtil o. 1965 var nattergalen almindelig hver sommer.

Ved det delvis nyopførte, bindingsværkslignende hus nr. 61, hvor sidst Else Giesing boede - over for søen - lå fra midten af 30'erne familien Giesings lille pudsede hus. Else Giesing har haft en stor viden om Egebjerg, og lidt heraf er gengivet i en af mine artikler i "Egebjergbladet" efter et båndinterview. Heri fortalte hun bl.a. om en trist drukneulykke - vistnok i 1948 - hvorved to ca. 10-årige drenge omkom i Bøndermosen. De var sejlet ud på en tømmerflåde, der øjensynlig ikke kunne bære dem, og da ingen af dem kunne svømme, druknede de. Forældrene til det ene barn var nabo til Giesings.

Der bades i Bøndermosen 1942.

Søen var i øvrigt et yndet badested for både børn og voksne. (Se billedet). Helt fra Ballerup kom folk herud for at bade. Under krigen kom der også jævnligt tyske soldater fra Værløse lejren for at få en dukkert. På Ågesdalsvejs-siden, der dengang kun var en allé med opkørsel til gården "**Ågesdal**", skrånede søbunden jævnt, og her var der på et tidspunkt kørt nogle læs sand på, så den næsten virkede som en lille sandstrand. Brugen af denne "badestrand" var stort set ophørt med udgangen af 1940'erne. Siden - da søen blev regnvandsbassin - blev den indhegnet med trådnnet langs stien, der fører rundt om søen (ca. 1967). Den ejes i dag af Povl Magnussen, Egebjergvej nr. 64, og er fredet. Tidligere skulle der i øvrigt have huseret planer om at fylde den op - for at bygge kirke på stedet! En ukristelig tanke - vil de fleste nok sige i dag!

Da Egebjergvej blev gjort "civiliseret" med afretning og fortove ca. 1965.

Det hvide hus t.v. er familien Giesings, et af de første helårshuse ved vejen, opført ca. 1935.

FORRETNINGSLIVET

Udover den tidligere omtalte kiosk - henholdsvis Hagstrøms og Christiansens - kom der efterhånden to egentlige købmandsforretninger - foruden bageren (se senere). Birkequist åbnede købmandsforretning i nr. 90, og på hjørnet af Ågesdalsvej blev **Burgaards købmandsforretning** med tilhørende beboelse opført i ca. 1960. Den blev efter få år overtaget af fru Bjerg Lauritsen, og købmand Børge blev en legendarisk skikkelse i kvarteret. I 1973-74 afløstes Børges (Bjerg Lauritsens) købmandsforretning af en slagter, der imidlertid drejede nøglen om efter et par års forløb. Herefter overtog Bjerg Lauritsen huset igen, dog kun til beboelse; med forretninger dér var det forbi.

Over for købmandsforretningen - på hjørnet af Dyndsagervej og Egebjergvej - boede i mange år **professor Poulsen** og hans kone. Han var vist professor i fossiler (med trilobitter som speciale). Han var i øvrigt søn af Valdemar Poulsen, en af opfinderne af radiofonien, kendt for forsøgene på Radiomarken i Lyngby, hvor nu Lyngby Radio ligger. Ældre biografgængere husker måske, at der i "rulleteksten" ofte stod: "Tone: System Petersen & Poulsen". Dette system var også Valdemar Poulsens værk.

Når vi har omtalt gården "Ågesdal", bør vi også nævne "**Egebjerglund**", Dyndsagervej 15 b og c, der overvejende blev drevet som gartneri. Begge længer benyttes endnu til beboelse; den sydlige stærkt ombygget; den nordlige også ombygget, men dens oprindelige udseende er stort set bevaret. Det midterste stuehus er revet ned. Endvidere ligger den endnu ældre - og endnu stråtækte - "**Egebjergghøj**" længere oppe mod skoven "Ved Skovgærdet".

Forretningerne i de lave bygninger nr. 72 opfyldte og opfylder givetvis et stort lokalt behov. Det drejer sig om - i rækkefølge - **Egebjerg Grill**, tidligere "Dansemode" (med postindleveringssted), der samme sted først havde en trikotageforretning , samt **frisørforretningen** med skiftende ejere og saloner gennem de sidste ca. 20 år.. Lokalerne i den tidligere dansemodebutik har dog i skrivende stund stået tomme et års tid.

Burgårds købmandsforretning ved Ågesdalsvej-Egebjergvej hjørnet.

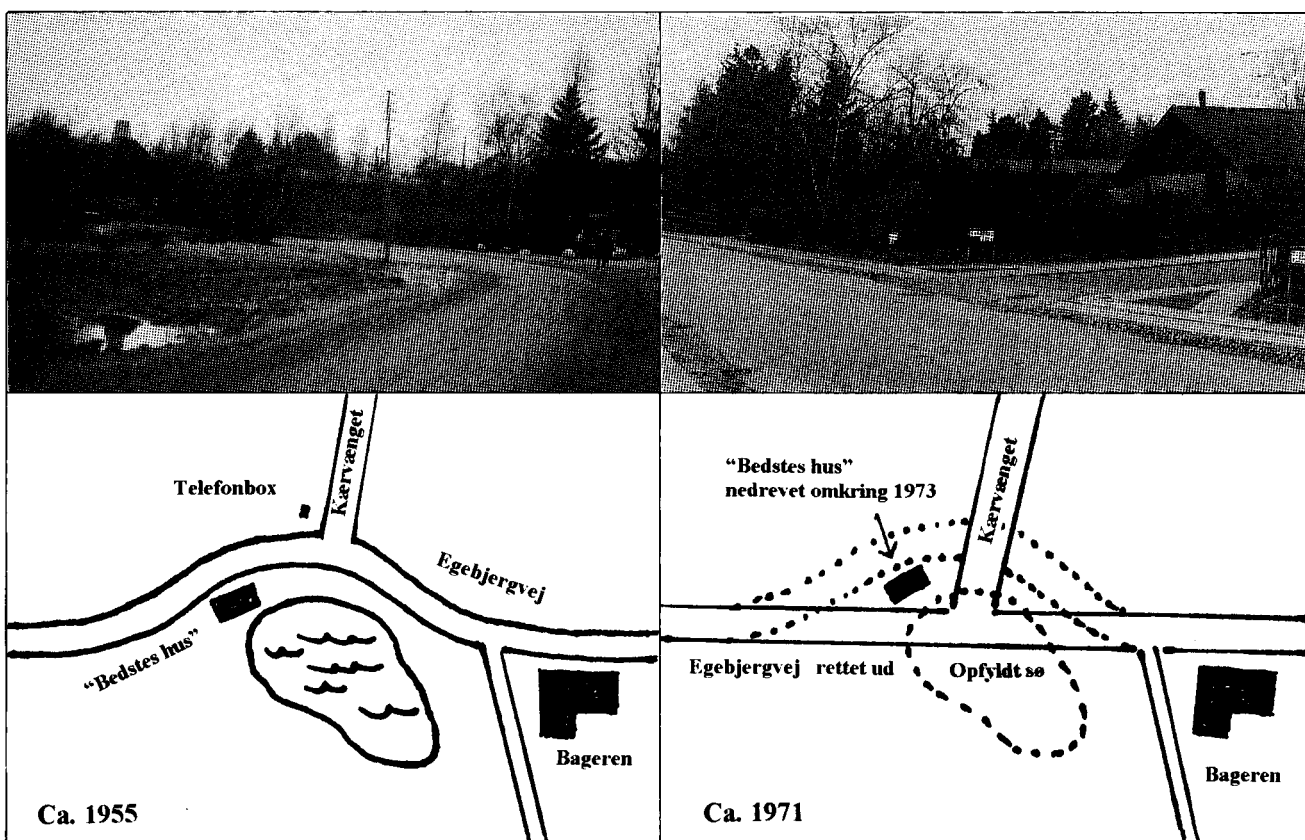

Samme butik som slagterforretning 1973. Den lukkede efter et par års forløb.

Lige efter forretningerne har vi opkørslen til 3-4 grunde, heriblandt det hus, **Louis Hertz** byggede i slutningen af 40'erne. Louis Hertz (død 1990) var fotograf, og tog adskillige fortrinlige fotografier i området, og foreningen har været så heldig at arve et af hans fotoalbum. Hertz's store grund er siden blevet udstykket i flere, hvoraf han selv overtog en mindre grund, der kom til at ligge ud til Rydtoften, hvor han byggede et mindre hus (nr. 21). De sidste ca. 25 år inden sin død boede Louis Hertz i Lyngby.

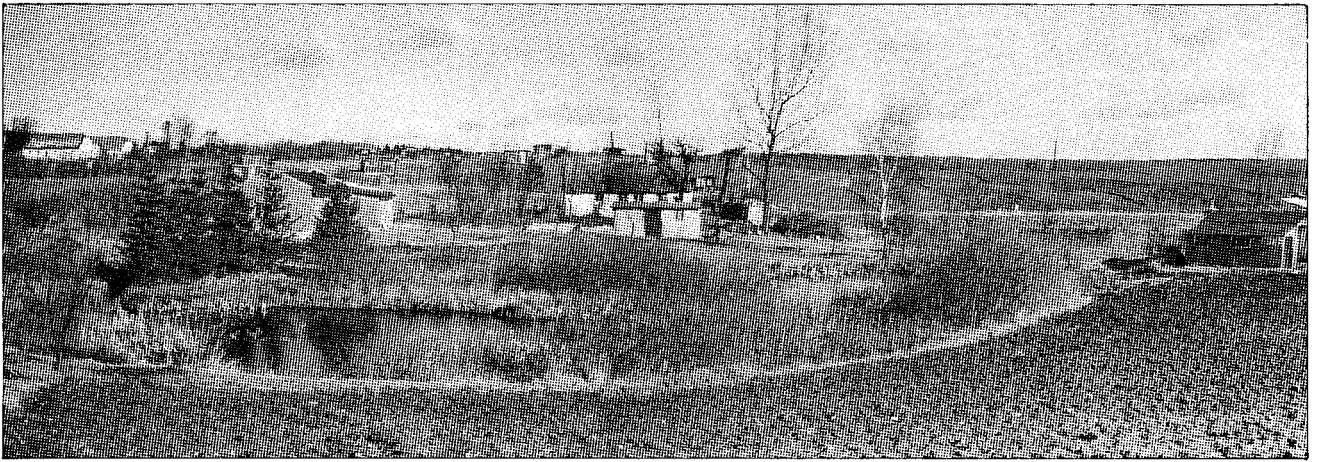
DEN OPFYLDTE SØ

Vi er nu kommet til stedet for enden af **Kærvænget**, som tidligere har været omtalt. Her, hvor vejen går i dag, lå der en lille sø ("fru Thomsens sø") indtil begyndelsen af 1960'erne. Den blev efterhånden fyldt op, og i begyndelsen af 1970'erne **omlagdes Egebjergvej**, så blev snorlige på dette sted. Herved kom det gamle "**Bedstes hus**" - også kaldet "Rævens hule" til at ligge på den nordlige side af Egebjergvej. På det tidspunkt var det nærmest en ruin, hvor "spritte" i nogle år havde tilholdssted.

Næsten samme sted og retning ca. 1985. De to hjørnegrunde er nu bebygget, efter at "Bedstes hus" er revet ned.

Ved ommatrikulering blev der plads til at udstykke to nye grunde på hver side af Kærvænget. Den østlige købtes af Arne Svensson, og her opførte han et nyt hus i slutningen af 1970'erne. Kun forløbet af skellene vidner i dag om disse ændringer! Det var i øvrigt her ved "Fru Thomsens sø", **Louis Hertz** - sammen med en god ven - købte en stor grund med tilhørende bolig i 1942. Her boede Hertz og hans kone de følgende 6- 7 år og udførte i øvrigt en række forbedringer på huset. Han drev med vennen en mindre frugtplantage og dyrkede en del grøntsager. Omkring krigens slutning overtog Hertz hele grunden selv.

Panoramafoto af mosen (kæret) ved Egebjergvej ud for Kærvænget fotograferet af Louis Hertz i 1943. Vejen anes på telefonpælene. Det stråttækte hus t.v. er "Bedstes hus". Søen blev også af nogle kaldt "Fru Thomsens sø". Den blev udfyldt ca. 1960, og i dag går Egebjergvej hen over den.

EGEBJERGBAGEREN

Vi er så kommet til et af vejens kendteste steder: Bageren nr. 84, stedet med det virkelig gode brød. **Bager Mårtensson** havde forretning her i mange år, til 1972/73, da sønnen, Per Mårtensson, der havde overtaget forretningen nogle år før, besluttede at flytte ned i det nye forretningskvarter i Egeløvparken. Det var vi jo kede af i det gamle kvarter; men navnet "**Egebjergbageren**" fulgte med derned - og hedder det i øvrigt den dag i dag. (Se billedet).

Bageriets og forretningens historie er ret lang. Under krigen lå der på dette sted et lille

Egebjergbagerens første brødudsalg 1944 var et træskur. Det lå næsten på samme sted, hvor det murede hus blev opført nogle få år senere.

brødsalg ved stien mellem Egebjergvej og Sketteholmen. Det var Mårtenssons første forretning, og den gik så godt - efterhånden som sommerhusenes antal steg herude - at han besluttede sig til at bygge et rigtig bageri. Det har været ca. 1948, og huset med bageri, forretning og bolig er identisk med det, der i dag er "Dyreklinikken". Claus Olesen overtog huset og indrettede sin dyreklinik dér i 1979.

Den "rigtige" bager, som man kendte stedet gennem mange år. Mårtenssons renommé var fint, og han leverede brød til det halve Ballerup.

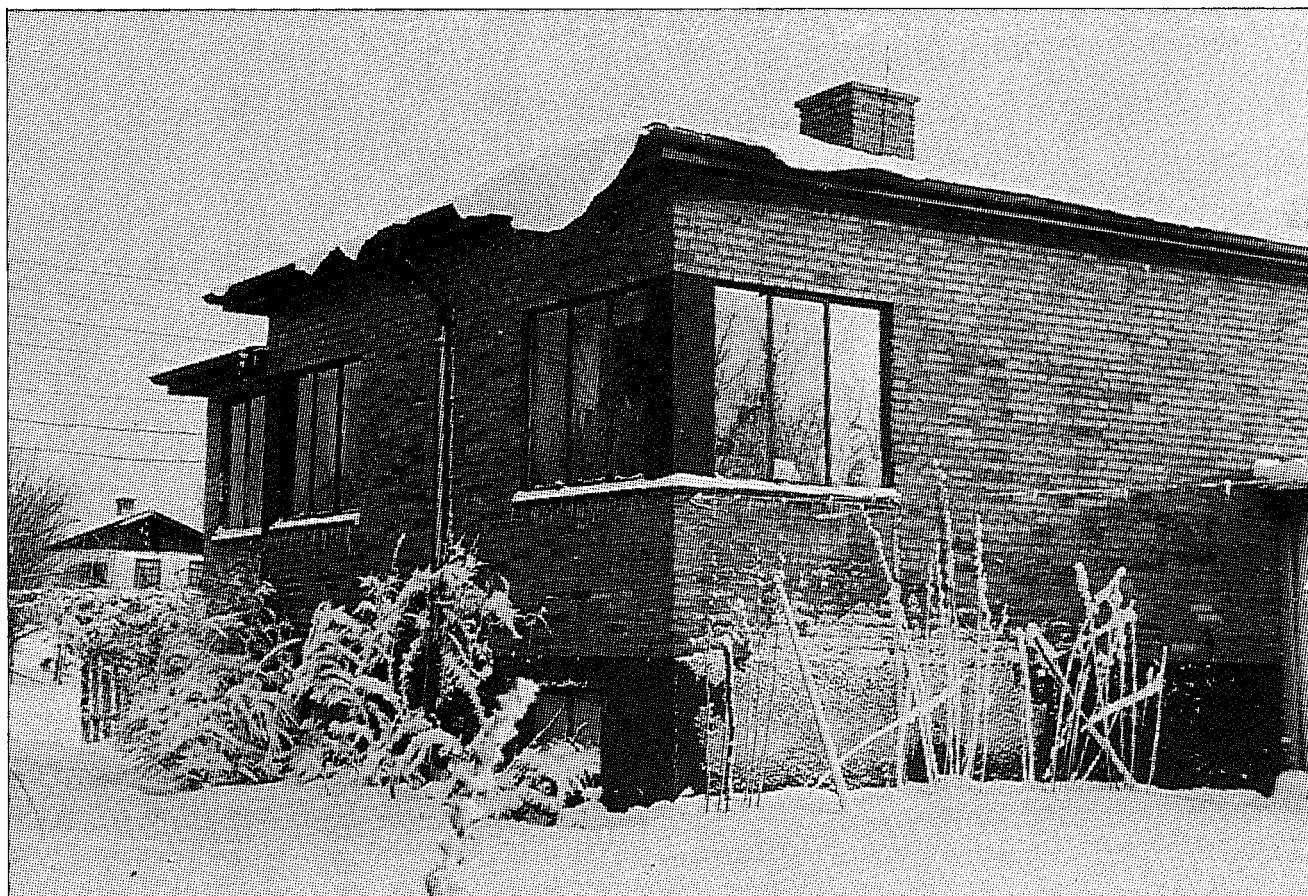
Egebjergkøbmanden, "Egebjerg Minimarked", 1990. Der har fra ca. 1952 været mange ejere, og butikken udvidedes pø om pø.

Et stykke længere fremme, ved nr. 90, har vi i dag "Egebjerg Minimarked", hvor der i mange år har været købmandsforretning med skiftende ejere. Den første købmand dér var **Birkequist**, der startede med kun at have kælderen, hvor forretningen etableredes. Det var i begyndelsen af 50'erne. Efterhånden byggede efterfølgeren, **Knudsen**, mere til. Hans begyndte med at flytte kælderbutikken ind i et træskur, mens han byggede ovenpå. Her blev der så åbnet et nyt, fint købmandslokale. Senere byggede efterfølgeren, **Kai Christensen**, også til siden. Foruden at være købmand var Birkequist i øvrigt også violinbygger, og jeg besøgte ham nogle gange på hans lille værksted.

De efterfølgende købmænd hed som sagt Knudsen og Christensen. Sidstnævnte var her længst og blev en kendt og respekteret skikkelse i kvarteret. I hans tid blomstrede forretningen, ikke mindst efter efter at Burgaard og senere Lauritsen havde lukket deres købmandsforretning ved Ågesdalsvej. Birkequist var den første købmand på Egebjergvej. Da jeg kom herud i 1951, lå den nærmeste købmandsforretning på Skovvej over for vejudmundingen af Nysøvang.

Efter at Egebjergkøbmanden i mange år havde været på danske hænder, sidst - men meget kort tid - med Gorm Hansen - overtoges den af skiftende udenlandske familier.

En periode var der postindleveringssted her, efter det var lukket ved Nordbuen. Med det nye NETTO og kæmpesupermarkedet SUPER STORE ikke så langt herfra kan man imidlertid nok forudse, at Mini Markedet inden længe må dreje nøglen om - desværre.

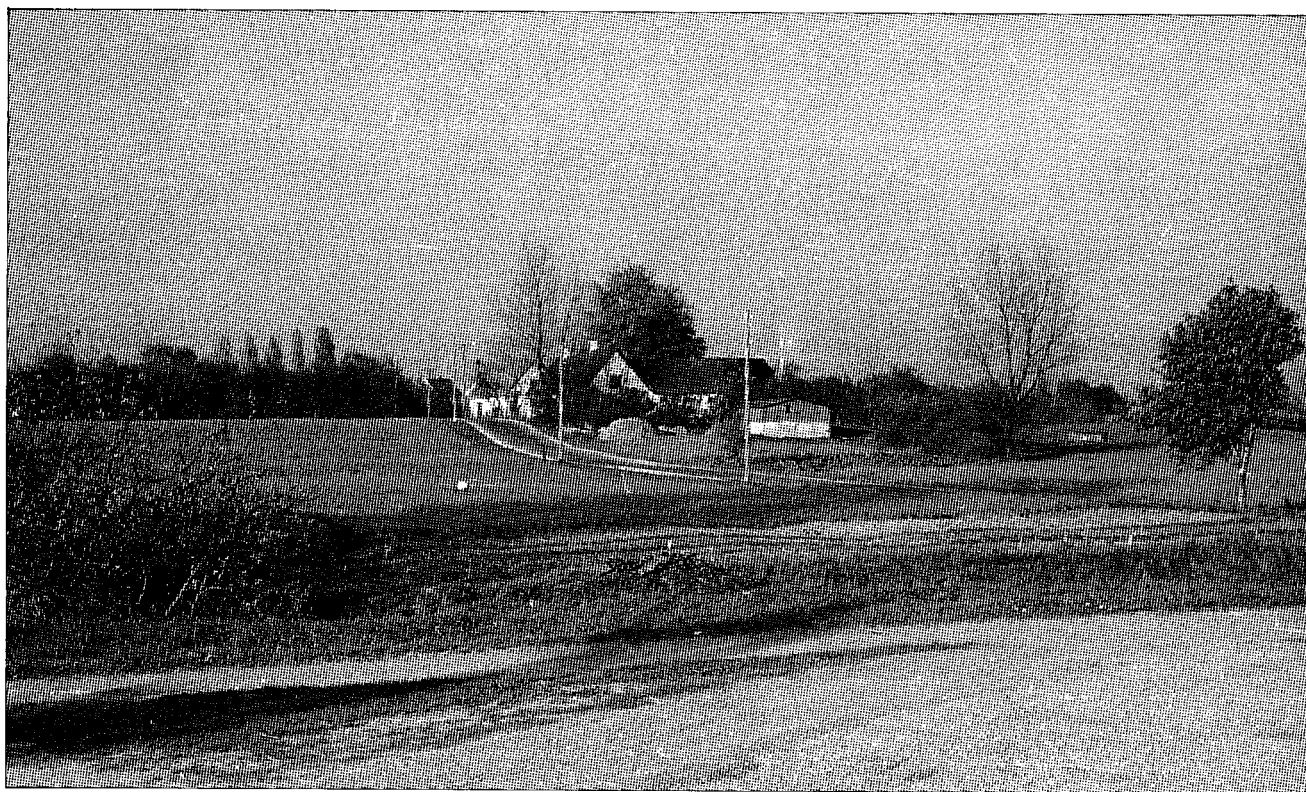
"Maltheseje", Egebjergvej 94, lå her også fra 1930'erne, men blev siden udvidet og moderniseret.

Et stykke længere henne på samme side kommer vi til "**Malthes Eje**", nr. 94. Det var oprindeligt udstykket fra Egebjerglund og bygget i midten af 30'erne. Det er bl.a. Elise Quottrups fødested, og efter en del ombygning ejes det i dag af Erik Hagen. "Kulturhistorisk Forenings" bomærke, det gamle hus med en persongruppe foran (familien Neumann), lå i begyndelsen af århundredet helt sydligt på denne grund, der strakte sig på den anden side af det nuværende Rydtoften (se bagsiden af hæftet). På denne sydlige del af grunden er det, Elise og Franz Quottrups villa ligger i dag (nr. 38).

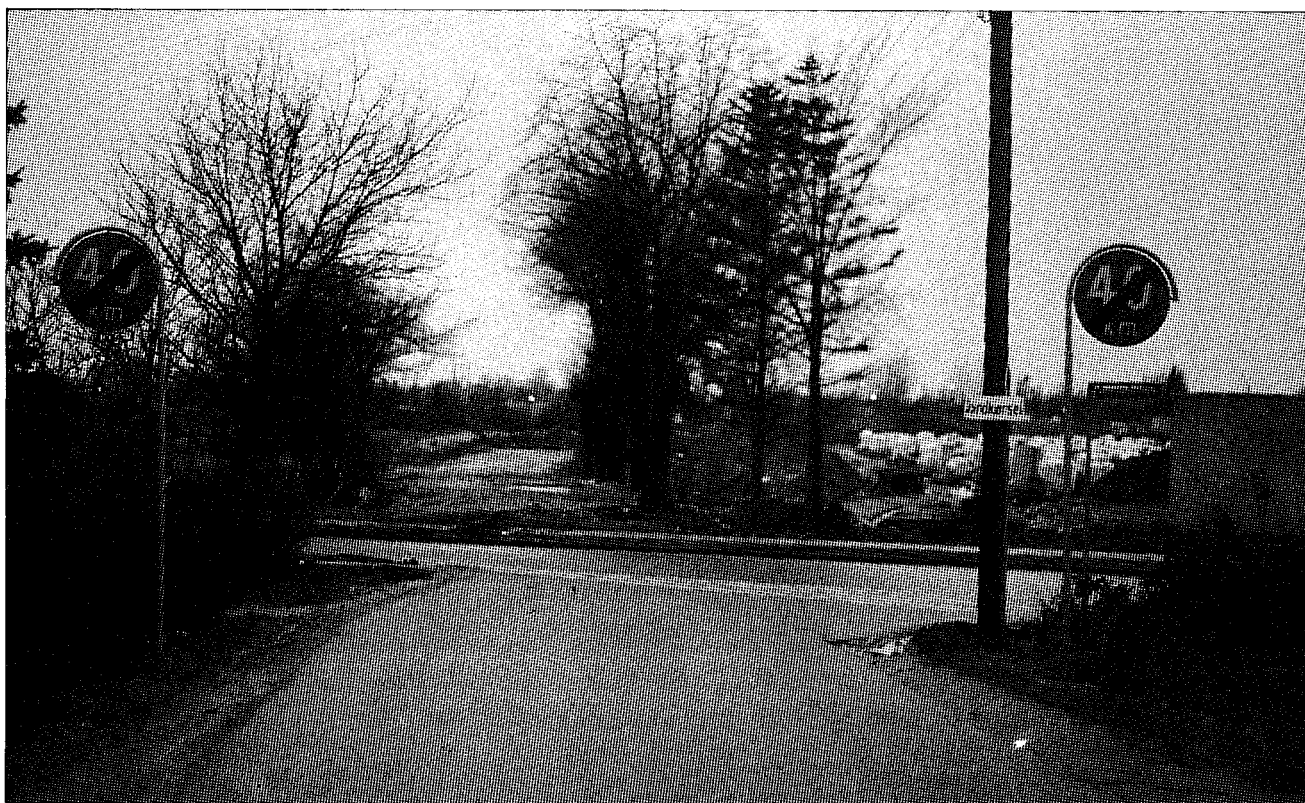
Når Egebjerglund, Egebjergvej og Ågesdal har været omtalt trods en vis afstand fra Egebjergvej, kommer vi heller ikke uden om at nævne **Pilehøj**, en mindre gård med en smule have- og landbrug, hvoraf stuehuset og en længe endnu ligger på Pilehøjvej nr. 23. Endvidere gården **Vasehøj**, der befandt sig længere mod nord mellem Udbakken og Syvendehusvej.

VEJEN, DER FORSVANDT

For enden af Egebjergvej - ved Syvendehusvej - kommer vi til kommunegrænsen mellem Ballerup og Herlev. Her lå de to gårde, **Tipperuphøj** og **Elmely**, på hver sin side af Egebjergvej - ved en lille bakketop på vejen. Førstnævnte - ejedes af Claus Clausen - lå lidt tilbagetrukket nord for vejen; mens Elmely - med de hvide mure og stråtækte tag - lå næsten ud til vejen på sydsiden. Elmely. Gården ejedes fra 1900 - 1947 af Jens og Sofie Christoffersen; i 1948 overtoges den af J. K. Hansen, der efter

Gården "Elmely" i midten af billedet ved Egebjergvej ca. 1955. I forgrunden Syvendehusvej. I hele området omkring Elmely opførtes omkring 1971 "Egeløvparken", og som følge heraf blev Egebjergvej nedlagt på dette sted.

Resterne af den nedlagte Egebjergvej set fra vest. Sortemosevej ses i forgrunden. Ca. 1969.

nogle år solgte den til Herlev kommune. Jeg selv husker gården som meget idyllisk med sine smukke rosenbede foran.

I "Tupperup Tidende" nr. 10 fra 1986, fortæller Jens Christoffersen, der er barnefødt på "Elmely", at Egebjergvej ved århundredskiftet var privat vej uden navn. På det tidspunkt havde vejen en lidt sydligere linieføring (o. 20 m) og gik gennem Elmelys gårdsplads med den ret ujævne brolægning hen til Syvendehusvej. Da vejen i begyndelsen af århundredet blev gjort kommunal, afgav Claus Clausen fra Tipperuphøj en strimmel jord hertil. Herved blev vejen ført uden om og nord om Elmely.

I forbindelse med Egebjergvejs nedlæggelse mellem Syvendehusvej og Sortemosevej o. 1970 blev nogle småsøer på begge sider af Egebjergvej øst for Syvendehusvej også udfyldt; bulldozerne tog godt fat og planerede det hele, for her skulle **Egeløvparken** opføres. Hvor Egebjergvej altså tidligere gik, befinder der sig siden omkring 1972 de mange lave, gule huse, og lidt vest for det nuværende forretningskvarter, hvor Super 1, Uni-Bank og antenneforretningen lå, men hvoraf nu kun Egebjergbageren og den nye restaurant er tilbage, lå Tipperuphøj. Parallelt med det tidligere Egebjergvejforløb anlagde man i stedet Hækmosen, der begynder ved Shell-tanken.

Egebjergvej sluttede før omkring 1970 ved **Ringvej IV**. I dag hedder det sidste vejstykke fra Sortemosevej mod Shell-tanken Hyldestubben. Ringvej IV blev ført videre igennem mod Ballerup omkring 1958, og er i dag - som bekendt - en del af motorvejsforløbet. Der går vel næppe 10 år, før man igen vil drøfte et egentlig motorvejsanlæg på dette sted, selv om de færreste af os nok ønsker sådanne tanker realiseret.

Hareskoven med noget af Hareskovby set fra Egebjergvej bag Shelltanken ca. 1952, Den lille sø i det bakkede terræn var et idyllisk skue, når man kom kørende med bussen.

EFTERSKRIFT

Dette var, "hvad vi havde valgt at bringe" om Egebjergvej i denne omgang. Enhver lidt større vej har ofte en eller anden historie at fortælle. Om denne har været spændende nok - og værd at skrive om i det hele taget - må vi overlade til læserne at bedømme. For os i "Kulturhistorisk Forening for Egebjerg og Omegn" har den imidlertid stor interesse; ikke kun fordi den er hovedvejen i Egebjerg; men også fordi den repræsenterer et stykke lokalgeografi og udviklingsforløb med tilhørende lokalhistorie.

På landets veje - som for de flestes vedkommende er meget gamle, ofte omkring tusind år eller mere - har vore forfædre færdedes i tusindtal; dér har enkelte vejfarende - riddere, bønder med deres kærre, større grupper af borgere, krigsfolk, glade såvel som tungsindige, snakkende, leende, ilende, slentrende - færdedes. Folk på cykler, på knallerter, motorcykler, i biler, lastbiler og busser er passeret Og uvelkomne tyskere fra Værløse-lejren (flyvepladsen) ligeledes. I nyere tid oplever vi mest folk, der i bil bare skal hurtigt igennem, efter at den vestlige del af Egebjergvej delvis er blevet transitvej, og som vel dårligt nok kender noget til området.

Men helt tilbage fra oldtiden har området været beboet og befærdet. Bl.a. viser Niels Friborgs udgravninger på Egebjerggårds jorder rester af bosteder. Hulvejene i nord-syd-gående retning i skoven videre op mod Gisselfeldt bro viser vore forfædres færden, som nok overvejende er gået på tværs af nuværende Egebjergvej.

E. Laumann-Jørgensens udgravninger i skoven, bl.a. nær "Restaurant Skovlyst", viser markante spor af et større fæstningsanlæg nord for Værebro / Tipperup å.

Vel egentlig en lidt spændende og fascinerende tanke med alle de mennesker. Konger

og andre prominente standspersoner har der nok også været. Skoven var jo kongelig jagtskov, i hvert fald fra Frederik II's tid. I "nyere tid" har Storfyrstinde Olga (Zar Nikolai II's søster) med sikkerhed tit cyklet her på Egebjergvej fra 1930 - 48, og hendes mand, oberst Kulikowski, har kørt af sted på vejen i sin lille jumbe, ligesom deres sønner Tihon og Guri har leget her - og badet i Bøndermosen. Egebjergvej er måske ikke tusind år i sit forløb, men meget sandsynligt nogle hundrede år. Til gengæld er de tilstødende veje kun omkring 50 år eller mindre.

I et udviklingsforløb som det beskrevne kan tidsmæssige og politiske interesser ofte spores. Ændringen af Egebjergvej (bredde, belægning, belysning og dens lige forløb) og opfyldning af søen ved Kærvænget er udtryk for større hensyntagen til bilismens udvikling end til natur og idyl samt en almindelig udvikling i velstand. Og byplanlæggere kunne vel næppe forestille sig veje, hvis tracé (forløb) ikke var trukket efter en lineal! Charmen ved en bakket, lidt snoet Egebjergvej med småsøer er altså bukket under for tidens krav om hastighed, trafiksikkerhed - og kedsommelighed!

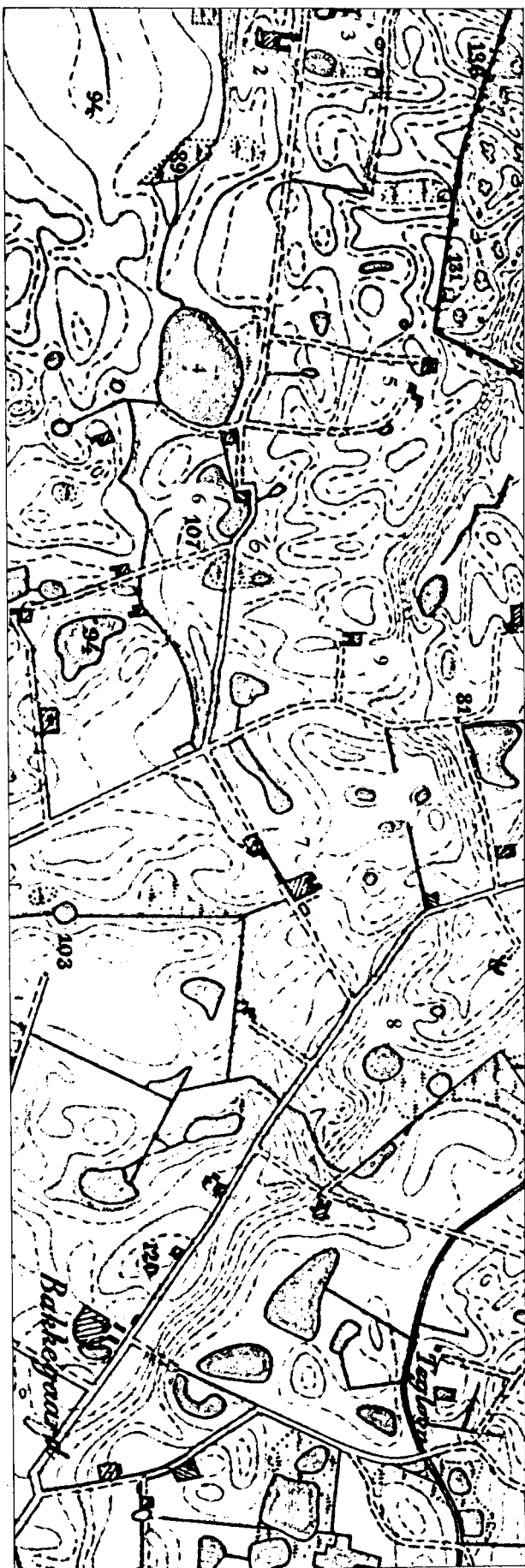
Og gårdene havde man ikke interesse i at bevare. Tipperuphøj, Elmely og "Egebjergghus" (den røde gård) - og Egebjerggård - faldt. Gamle, solide bygninger, der kunne have bidraget til kvarterets mangfoldighed og sikret os forbindelsen til "vore rødder".

Mange steder kan man dog alligevel - med god vilje - mærke "historiens vingesus". Find frem til "åstederne", luk øjnene og tænk tilbage. Så kan fantasien spille, og så er der faktisk ingen grænse for, hvad man bør kunne mobilisere af interesse om et sted - og glæde sig over det den smukke natur og det, der trods alt er tilbage!

Egebjerg i januar 1995.
Per W. Johansson.

Egebjergene (skov)

10

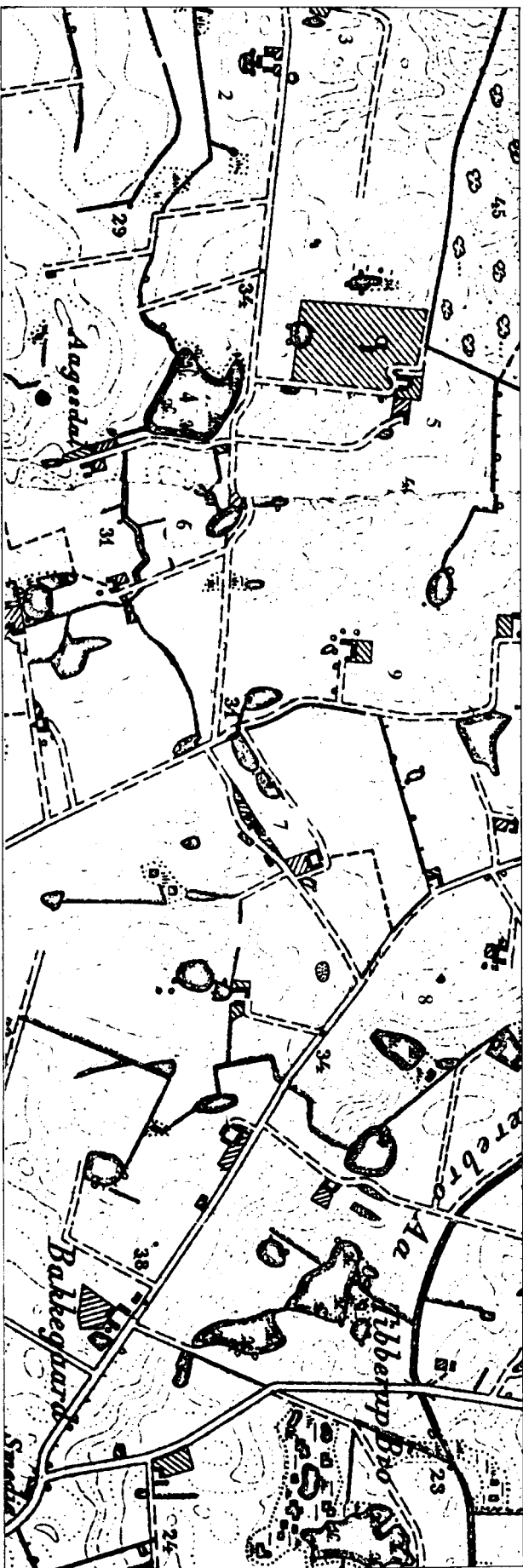

1852

1

Egebjergene

10

1899

1

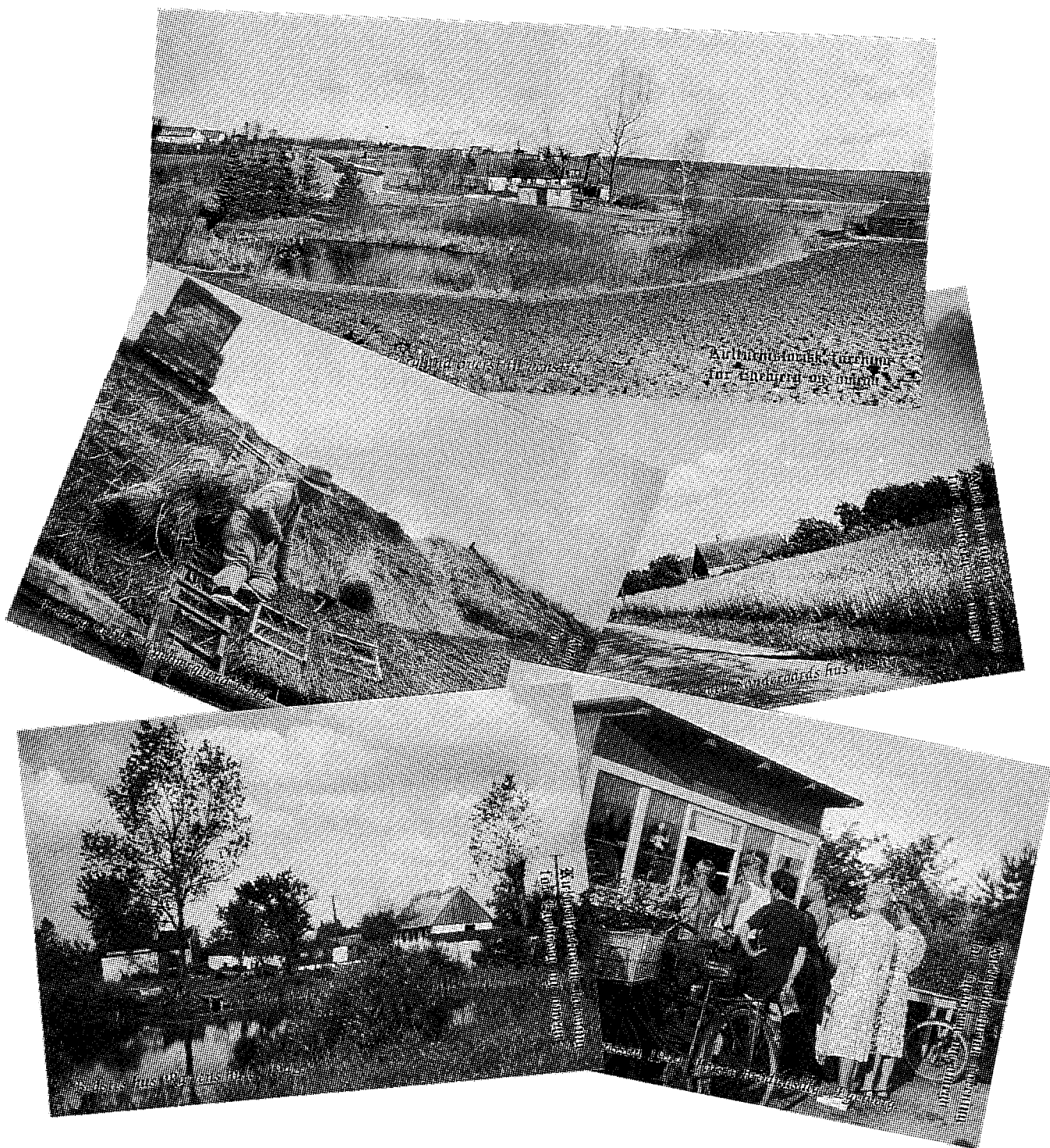
Kortudsnit (målebordsblad) fra 1852 af et stykke af Egebjergvej. Skovhjørnet og Bøndermosen kendes let. De mange søer (dødishuller) er reduceret noget på det næste kort fra 1899, men i dag er de næsten alle opfyldt.

Målebordsbladsudsnit fra 1899, svarende til det forrige. Begge kort er forstørret, og målestokforholdet er større end det oprindelige 1: 20 000.

Forklaring til kortudsnittene

1. Egebjergvej
2. Povl Søndergaards gård.
3. Bentes hus.
4. Bøndermosen.
5. Egebjergghøj og Egebjerglund.
6. Søen ved Kærvænget ("Fru Thomsens sø").
7. Tipperupgaard og Elmely.
8. Søen bag Shelltanken
9. Pilehøj.
10. Vasehøj.

KØB DINE POSTKORT I KULTURHISTORISK FORENING.
Enten hos et best.medlem eller på de månedlige tirsdagsaftener.
Kortene sælges i sæt (5 forskellige motiver) for 5 kr.

**Kulturhistorisk forening
for Egebjerg og omegn**